

Vzdělávací obor: **Osobnostní a sociální výchova**

Očekávaný výsledek učení: CSP-OSV-002-ZV9-007

Uplatňuje vhodné způsoby sociální interakce ve skupině v modelových situacích.

Popis úrovně: Splněno

- Reflektuje své zkušenosti z různých rolí při skupinové práci v modelových situacích.
- Vyhodnocuje své seberegulační a sociální dovednosti ve skupině v situaci nesouhlasu, navazování na druhé a rozvíjení jejich myšlenek, prosazení/odstoupení od vlastního nápadu, podřízení se vedení druhého.
- Charakterizuje své zapojení v procesu skupinové práce, jak aktivně naslouchá, vyjadřuje názor, vede věcnou argumentaci a podává popisnou, formativní zpětnou vazbu členům skupiny.
- Reflektuje svůj vztah ke kooperaci a soutěžení a posoudí vhodnost jejich využití v různorodých situacích.

Most

Autor: Josef Valenta

Anotace

Aktivita s modelovou situací, která vyžaduje vyřešení problému ve skupině, spojená s praktickou konstrukční činností, přičemž klíčová je komunikace při společném plnění úkolu, konstrukce je jen prostředkem. Žák aplikuje a reflektuje způsoby komunikace a kooperativní strategie.

Zadání pro žáky

Cíl:

Žák reflektuje společně s ostatními způsoby komunikace své i ostatních při plnění úkolu:

- pojmenovává ty, které vedly k řešení i ty, které ne;
- pojmenovává v tomto ohledu též své silné (vyřešení úkolu podporující) a slabé (blokuující či nenapomáhající) stránky.

Aplikuje prakticky v opakovaných (simulovaných) segmentech práce na úkolu efektivní způsoby (své) komunikace (pokud je to potřebné), příp. aplikuje i další komunikační a kooperativní strategie.

Zadání:

„Vytvoříme skupiny po 3 až 5 členech. Instrukce pro skupiny zní: „Zde máte materiál, který můžete použít: dvoje noviny, lepicí páska, dvoje nůžky, měřítko, 500 g závaží. K tomu stopky. Vaším úkolem je zkonstruovat most, který např. překryje mezeru mezi dvěma lavicemi. Má být přibližně 30 cm dlouhý a musí unést váhu okolo 500 g. Úspěch závisí na schopnosti prodiskutovat problém a pracovat společně. Sdílený problém je poloviční problém! Máte 30

minut na dokončení úkolu. Jsou otázky?"

Po 30 minutách:

„Zreflektujeme průběh činnosti.

Nejprve ve skupinách.

K tomu tato zadání a tyto otázky (otázky nemusejí být striktně v tomto pořadí, záleží na dění a výsledcích atd.):

- Popište průběh předchozích 30 minut, jen popis pro zopakování a připomenutí, co se dělo, co kdo řekl, kdy něco spadlo atd. Nic nehodnoťte!
- Čím jsem já přispěl k (vy)řešení problému/a čím ne?
- Čím jsi ty přispěl k (vy)řešení problému/a čím ne?
- Co z jednání členů a z komunikace nad úkolem považujete za přínosné? Co ne? Bez ohledu na to, jestli váš most unesl 0,5 kg nebo ne.
- Připravte se na to, že o odpovědích na tuto otázku se budeme později bavit společně.“

„Nyní společná reflexe:

- Co se z jednání členů/z komunikace osvědčilo?
- Můžeme to zobecnit jako „taktiku“?
- Co ne? Můžeme to zobecnit?
- Změnili byste při opakování/dokončení úkolu v komunikaci něco? Využili byste některou taktiku? Nebo ještě jinou?
- Co? Proč? Jak?
- Zkusíme činnost znovu, ale v jinak složených skupinách ...“

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Klíčová kompetence k řešení problémů Spolupráce a týmová práce. KPP-TYM-000-ZV9-001	<i>Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.</i>	• zadávám úkol, kde budou žáci pracovat skupinově, v týmu • vytvářím různorodé pracovní skupiny, aby se žáci učili spolupracovat s jinými lidmi • diskutuji se žáky, co bylo přínosné pro splnění úkolu a co bude nutné ještě zlepšit • podporuji sdílené znalosti a vzájemné učení se jeden od druhého – vrstevnické učení • zařazuji do výuky aktivity k rozvoji kooperativního učení • podporuji společné rozhodování a řešení problémů • vedu žáky k reflexi a sebehodnocení zkušeností ve skupině, přehodnocení vlastních názorů a zpětnou vazbu

Metodický komentář pro učitele

Je třeba mít nachystaný materiál a adekvátní prostor vzhledem k počtu žáků.

Otázky reflexe vycházejí z Lewinova-Kolbova reflektivního cyklu, nicméně pokud by se dění ve skupině vzpouzelo jejich „mechanické aplikaci“, je možno průběh reflexí přizpůsobit.

Popis ověřování

Učitel*ka sleduje, vede žáky k:

- reflexi způsobů komunikace
- formulování typů výroků podporujících kooperaci
- uvědomění vlastní strategie v rámci spolupráce
- aplikaci efektivních způsobů komunikace a spolupráce

Zdroje

Základní zadání: Kasíková, H. Kooperativní učení, kooperativní škola. Praha: Portál, 2016.

Základní teorie k reflexím: Valenta, J. Didaktika osobnostní a sociální výchovy. Praha: Grada, 2013 (s. 179n).